

der i den senere Tid ere gjorte gjældende i Lovgivningen. Man har imidlertid antaget, at den private Kaldsret bør bibeholdes, hvor den er erhvervet eller erhverves med Dpoffretser af Bedkommende. Der er saaledes ingen Grund til at fratage dem Kaldsretten, der have funderet eller herefter fundere Skoler, som de selv underholde og hvor de lønne Skolelærere, uden at de øvrige Hartkornseiere eller Brugere bidrage Noget hertil (sfr. Anordningen af 29de Juli 1814 for Landet § 49 a). Hvad dem angaaer, hvem Kaldsret er tillagt ved samme Anordnings § 49 b, fordi de have bygget eller herefter bygge anordningsmæssige Skoler, der baade indeholde beqvemt Rum for Ungdommen og beleilig Bostig for Skolelæreren, da er det allerede antaget, at denne Ret kun tilkommer den, der selv har bygget Skolen, men ikke hans Efterfølgere i Besiddelsen af hans daværende Eiendom (sfr. Canc. Skr. af 15de Mai 1847 og 26de Octbr. 1847 Schw.), men da der dog undertiden yttres Tvivl i saa Henseende, har man for at forebygge unødigt Retstrætte, anseet det for rigtigst, at Lovgivningen udtrykkelig udtalte det.

Til § 9.

Det synes rettest at lade Offentliggjørelsen af de vacante Skolelærerembeder, som en Mængde Kaldsberettigede allerede nu lade foretage, træde i Stedet for den paabudne Henvendelse til Seminarierne; der kan isørigt Intet være til Hinder for, at denne, uagtet den hæves som lovbestemt, skeer i de enkelte Tilfælde, hvor den fremdeles maatte ansees som fornøden.

I det foreløbige Lovudkast var det blevet bragt i Forslag, at de Kaldsberettigede skulde, naar et Skolelærerembede var vacant, foreslaae for Borgerrepræsentanterne eller Sogneforstanderskabet tre, hvoraf disse Bestyrelser da skulde vælge den, de maatte foretrække, til Skolelærer. Herimod er imidlertid i de indkomne Betænkninger blevet indvendt deels, at det var en Forbigaaelse af Skolecomissionerne i Kjøbstæderne, hvori dog det communale Element ogsaa er repræsenteret, deels at de Kaldsberettigede herved ofte vilde tabe al Indfly-

delse paa ledige Embeders Besættelse, naar der kun er 2 eller 3 Ansøgere.

Da Ministeriet ei kan andet end anerkjende Gyldigheden af de gjorte Indvendinger, er Forslaget i nærværende Lovudkast forandret derhen, at det altid skal gives Sogneforstanderskaberne Leilighed til at yttre sig over de indkomne Ansøgninger. Ved den Undtagelse, der er gjort med Hensyn til de Embeder, der besættes af Kongen, er der tænkt paa de Tilfælde, i hvilke Skolelærer-Embedet er forbundet med Præstefaldet. I det foreløbige Lovudkast var der ogsaa foreslaaet, at 100 af de større Skolelærer-Embeder skulde besættes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, men da Besættelsen af et saa ubetydeligt Antal Embeder dog i Virkeligheden vilde være af saare ringe Betydning, og det vilde være utilraadeligt i nogen mærkelig Grad at udvide denne Ministeriets Kaldsret, saa har man anseet det for rettest at lade dette Forslag falde.

Til § 10.

Man har ikke drifet sig til at gjøre Reglen om Skolelærernes Lønning paa Landet (sfr. 29de Juli 1814 § 55) ubetinget bindende, da man har Grund til at antage, at fattige Egne, hvor den spredte Befolkning gjør et forholdsvis større Antal Skoler nødvendig, derved vilde blive overbebyrdede. Derimod har man paa forskjellige andre Maader søgt at forbedre Lærernes Kaar. Denne Paragraph indeholder saaledes Forslag til Alderstillaag. Fra flere Sider er der blevet yttret den Anskuelse, at den Sum, der vil medgaae til Alderstillaag, burde anvendes som Tillæg for de dygtigste og meest arbeidsomme Lærere. Denne Fremgangsmaade vilde imidlertid være afvigende fra den, der er brugt ved tidligere Gagerreglementer og ved de hidtil vedtagne Lønningslove. Det tør vel ogsaa antages, at, naar det gjælder om at vinde og bevare dygtige Kræfter for en Klasse af Embeder, da er Alderstillaag at foretrække, da det har noget Beroligende for enhver at vide, at der engang med Tiden sikkert vil indtræde en Forbedring i hans Kaar, og da selv den Dygtigere maaskee vilde nære Frygt for ei at opnaae Tillæg for Fuld og Duelige